

REDACTOR I
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
INAPOIAZĂ.

Unitatea

ABONAMENTUL

Pe un an 50 Lei

Pe 6 luni 26 Lei

Pe 3 luni 14 Lei

Numărul 1 Leu

Pentru inserate se plătește 3 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate.

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Momente.

Aniversara pogoririi Spiritului Sfânt, sârbătoarea sfințelor Rusalii, este poate ziua care aruncă cea mai vie lumină asupra rosturilor dumnezeiești ale bisericii Domnului. Trei lucruri se desprind cu deosebire din aprofundarea tainelor acestui mînnat praznic. Întăiu ne orbește lumina cerească a limbilor de foc, închîpuitoarea desăvârșită a puterii și căldurii venite de Sus, care din pescarii timizi și neajutorăți a făcut apostoli neînfricați, cari au știut să supună jugului blînd al Mântuitorului o lume întreagă. Și dacă graiul fermecat al sf. Petru a putut fi înțeles, în această zi, de toate limbile adunate atunci în Ierusalim, dacă și »Parții și Mezii și Elamiții și ceice locuiesc în Mesopotamia. . . și nemernicii Romani și Iudeii și venetecii îi aud grînd în limbile lor măririle lui Dumnezeu«, înseamnă, în locul al doilea, că biserica Domnului, a cărei început s'a făcut în ziua de Rusalii, este menită dela Dumnezeu să fie chiagul de înfrățire al tuturor neamurilor. Al treilea lucru, în sfîrșit, dar care altfel trebuia să fie numit poate chiar în locul întăiu, este viçoarea și spontaneitatea ce transpiră din acest început de muncă apostolică, care din dispoziție divină avea să persevereze întoemai, până la capătul veacurilor.

Ceeace se poate spune astfel, în mare, despre biserica întreagă, se potrivește în mic de minune la Congregația jubilară a Propagandei din Roma. Menită »prin taina inscrutabilă a providenței divine«, cum spunea fericitul ei întemeietor, să devină o vatră caldă și luminoasă pentru propagarea credinței mîntuitoare, această ctitorie a marelui Papa Gregoriu al XV-lea, a fost de fapt totdeauna și este până azi o adevărată icoană a minunii din ziua primelor sfințe Rusalii. Colegiul său din Cetatea eternă adună mereu între vechile ei ziduri pe misionarii viitori ai tuturor neamurilor, pentruca primind aici — ca și odinioară apostolii în casa unde erau adunați — spiritul veșnic nou și viguros al Celuice »va rămânea cu noi până la capătul veacurilor«, să fie ajutați de »Celce ne-a și pecetluit pe noi« într-o putea fi »stălp și întărire adevărului« în fața lumii întregi. De aceea a fost foarte nimerit, că jubileul tricentenar al acestei sacre Congregații a fost așezat pe sârbătoarea pogoririi sf. Spirit.

Atât biserica, cât și această Congregație jubilară a ei s'ersesc în definitiv un singur scop, cuprins atât de plastic în cuvintele Mântuitorului, că: »Eu am venit, ca viață să aibă și mai multă să aibă«. Și cum central vieții bisericești este Mielul nevinovat, care trdește neconținut între noi în sfința euharistie, îndăptătorul congres euharistic, care s'a desfășurat zilele acestea sub ochii supremului păstor al bisericii, poate fi socotit cu drept cuvânt ca un puternic îndemn și memento pentru toți cari ostenim să contribuim, după slabele noastre puteri, la bunăstarea sfințelor lui Dumnezeu biserici.

O aniversară tricentenară

de Dr. Alexandru Nicolescu, episcopul Lugojului.

Mântuitorul nostru Isus Hristos cu multă înțelepciune schiță dela început, edifică mai apoi, organizează, și desăvârșe biserica sa; dar naia bisericii stătea încă, ca și ancorată, la țermurile lumii: încă nu se mișcă nici o roată, nu se umflă nici o pânză a ei.

Ci se iviră Rusalii!

Și iată că dumnezeescul arhitect, Isus Hristos, își împlini făgăduința dumnezească. Cu suflare silnică de vînt se scoborî din ceriuri Spiritul Sfânt, și iată că pânzele se umflă și totul se umple de viață și mișcare. Semnale de foc ceresc vestesc plecarea: Petru — vicariul lui Hristos — stă la cârmă și la cuvântul său de Rusalii intră în corabie primele mii, reprezentanții tuturor țărilor, cum atestă Faptele apostolilor.

Drum fericit, sfință biserica a Domnului! Cu tine-i Duhul adevărului: „Aleluia!“ Duhul Domnului umplu-a lumea!

Și acuma, în veacul al douăzecilea, corabia uriașă mai plutește încă pe marea lumii, cu toate viforele trecute și viitoare și trece prin toate porturile lumii. Și și-atunci când mâna obosită a unui mare Papă părăsește cârma, cârmaciul nevăzut al bisericii nu poate muri; pe când lumea plînge moartea marelui Pontifice, el se'ntoarce să chieime un alt cârmaciu văzut pentru naia sa; pentrucă ea li este sălașul său.

Acestate-s Rusalii pe pămînt: „Aleluia!“ Duhul Domnului umple pămîntul: veniți să i-ne închinăm lui!

Spectacolul acesta sublim și fără pereche în istoria lumii, îmi plutește pe dinaintea ochilor acuma, când prăznuim tricentenarul Propagandei din Roma. Instituția aceasta, cea mai minunată a lumii, cum o numea însus Napoleon I, a fost organul viu, cel mai de seamă, de care s'a folosit cârmacii din toate timpurile a bisericii lui Isus Hristos, ca să cuprindă în naia uriașă a bisericii universale toate semințiile pămîntului.

Fondată această renumită congregație prin vestita constituție apostolică „Inscrutabile“ a lui Gregoriu XV de datul 22 Iunie 1622, ea în marșul său triumfal stârni, redesteptă, învioră, puse în mișcare, coordină, unifică, concentrează, toate puterile bisericii pentru propagarea cuvântului Domnului la toate semințiile pămîntului, dând activității misionare o unitate strînsă organică, și îngrijindu-se de altă parte de fonduri pentru ducerea la bun sfârșit și înflorirea acestei mărețe misiuni mondiale. Douăzeci și șapte cardinali prefecți, patruzeci și unu de secretari s'au perrândat dela fondare și până în ziua de azi în fruntea congregației și un număr imens de consultori și oficiali, cari cu toții au lucrat fără preget, zi și noapte, la rezolvirea nenumă-

ratelor și importanțelor afaceri ce sosiau din lumea întreagă. Acolo e „Bullarium pontificium S. Congr. de Propaganda Fide“, operă uriașă în 7 volume mari, acolo e puternicul „Ius Pontificium de Prop. Fide“ și „Collectanea S. Congregationis de Propaganda Fide“ operă mare în 2 volume, adevărate „Codices juris“ ale activității misionare, acolo-s repet ca să dea măf-turie strălucită despre hărănicia de albină a acestui organism unic în lume. Și câte acte, scrisori și documente zac ascunse prin imensele sale arhive, ce ocupă săli și săli întregi!?

Propaganda conduce de prezent la 329 de arhidieceze, dieceze, vicariate apostolice, prefecturi apostolice și misiuni în Europa, Asia, America, Africa, Australia, Malesia, Polinesia, ceeace ne poate da o idee aproximativă despre câmpul său imens de activitate, idee ce crește în proporții, dacă stăm să socotim că până bine de curând, până la publicarea constituției „Sapientii consilia“ din Iunie 1908, îi aparțineau și nenumăratele dieceze și misiuni din Angliă, Irlanda, Scoția, Olanda, Luxemburg și America de Nord, precum și până la 1 Maiu 1917 bisericele tuturor riturilor răsăritene unite cu Roma, acuma supuse sacrei congregații pro Ecclesia Orientali, al cărei prefect e Papă însuși.

Ce împlinire nobilă și desăvârșită a poruncii dumnezeiești: „Mergând învățați toate neamurile“ și: „Mergând în toată lumea vestiți evanghelia la toată făptura“.

Va se zică tot ce a produs misionarii Jezuți și Dominicani de extraordinar în evanghelizarea Indienilor (Paraguay, America centrală, Brazilia, Peru tot ce au produs un Chanel și urmașii spiritului său în Oceania, tot ce au făcut de minunat un cardinal Masaia în țara Gala din Abisinia, un Camboni și De Iacobis tot în Abisinia și Egipt, un cardinal Lavigérie, numit napoleonul Africei, și călugării săi albi în continentul negru, tot ce au produs, uimind lumea, călugării lui Don Bosco în Argentina, Brazilia, Țara focului din America de Sud, convertind seminții barbare, sălbatice, — totul emană din suflul de viață dătător al Propagandei, acest organism juvenil animat par-se de întreg spiritul Domnului Nostru Isus Hristos. Nu se cuvine deci să ne plecăm cu zmerenie înaintea acestei instituții, care a scris în istoria lumii o pagină așa de luminoasă!?

Eu, și toți ceilalți preoți, episcopi și mitropoliți români, cari am avut fericirea să fim crescuți în colegiul De Propaganda Fide din Roma, ce stă sub imediata conducere a congregației de Propaganda, sîntem fericii și tresărim de bucurie sinceră, când prăznuim acuma jubileul acestei „Almă Mater“, care ne-a dat tot ce avem mai scump: entuziasmul,

idealismul pentru cauza lui Hristos, credința tare și neșovăitoare și focul științei sacre a lui Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

Noi știm, că din acest colegiu, unde se adună într'adevăr toate semințiile pământului, reînviindu-se veșnic între zidurile sale sărbătoare Rusaliilor, știm, zic, că din acest colegiu au ieșit marii arhangeli ai redeșteptării noastre naționale: Șincai, Petru Maior, Calian și seria nesfârșită a lucefierilor științei românești și creștinești. Știm, deci, că neamul nostru ei îi datorește renașterea sa, redobândirea conștiinței latinității sale.

Cum n'am dori deci, o „Alma Mater“, ca tu să-ți continui în veci opera ta civilizatoare în mijlocul lumii, și să reverși deapururi razele tale binefăcătoare asupra neamului și bisericii noastre.

Dal îți zic din suflet și o spun în numele întregii biserici române unite: *vivas, crescas, floreas!*

Adevărată harababură. Nu găsim un cuvânt mai potrivit pentru a caracteriza situația în care se află azi *școlile noastre confesionale*.

Ambele biserici române — ca să nu vorbim de celelalte — s'au pronunțat cu toată hotărârea pentru menținerea școlilor sale, pe cari nu înțeleg să le sacrifice de dragul unei ideologii. Guvernul de altă parte — cel de ieri ea și cel de azi — arată față de acest punct de vedere o atât de puțină înțelegere, încât pare a fi gata să deslănțue pe această temă o adevărată luptă culturală. Statificând, cu ziua de 1 Noemvrie 1921, pe toți învățătorii confesionali români, cari pentru a-și putea asigura un salariu mai omenesc au cedat fără greutate forțarilor venite de sus, guvernul și organele sale, cred, că pot să dispună asupra lor după bunul lor plac. Dar fiindcă *biserica nu recunoaște această statificare lipsită de orice temelie legală și fiindcă edifițiile și re-vizitele școlare continuă a fi — și după concepția cercurilor de guvernământ! — „până la aranjarea definitivă a chestiei învățământului primar“* proprietatea bisericilor, acestea se socotesc și ele stăpâne peste școlile lor. Ur-

marea este, că și statul și bisericile caută să deprindă asupra acestor școli ingerințe, cari numai spre binele învățământului nu sunt.

Din prilejul *examenelor de sfârșit de an*, cari sunt acum la ordinea zilei, conflictul acesta latent s'a dat pe față cu toată puterea. Deoparte biserica a îndrumat oficiile sale protopopești, ca nesocotind dispozițiile arbitrare și ilegale luate din partea revizorilor, să continue a se ocupa de școlile confesionale ca și până acum, îngrijindu-se — pe temeiul Regulamentului în vigoare — de fixarea ordinii examenelor, anunțând-o pur și simplu, după prevederile § 181 al Regulamentului, și revizorilor școlari. Aceștia, la rândul lor, fixează și ei ordinea examenelor și astfel bieții copii sunt trecuți de câte două ori peste „bucuriile“ examenelor, trebuind, firește, ca după examenul prim — de obicei al protopopului! — să mai urmeze la școală până la termenul fixat de cealaltă autoritate. Dar această soluție este una din cele mai ușoare. De cele mai multeori, lucrurile au însă o înfățișare mult mai gravă și mai păgubitoare.

Că ce va ieși din această ciocnire provocată fără nici o trebuință și numai pentru a măguli ambiția absolut neînțeleasă a câtorva potențați, ridicați la suprafață de valurile politicianismului, se va vedea. Orice om cu judecată va spune însă, că *guvernul trebuie să reintre și pe acest teren în legalitate*. Pentru a putea salariza pe învățătorii confesiunilor române la fel cu învățătorii școlilor de stat nu era nici o nevoie de ficțiunea „statificării“ lor prin ordonanțe ilegale și provocatoare de anarhie și dacă se făcea aceasta s'ar fi evitat și rușinea la care asistăm, că învățătorii noștri crescuți cu mari jertfe din partea bisericii să se poată ridica, cum ni-o arată și ultimul număr al revistei „*Învățătorul*“ din Cluj, spre scandalizarea tuturor oamenilor cu bun simț, împotriva instituției sfinte a Mântuitorului lumii, de care poate că, totuși mai are încă lipsă neamul nostru.

Dar situația actuală nu mai poate să dăinuească! Dacă guvernul țării este atât de îndrăgît de tipul școlii de stat, și dacă crede, că va putea isbuti cu legea statificării tuturor

școlilor confesionale, nu numai a celor românești, n'are decât să încerce calea aceasta. Până atunci însă — și noi credem, că mai este până atunci —, e chestie de prestigiu și de elementar bun simț față de bisericile românești, prin cari a trăit în părțile acestea neamul nostru, ca harababurii în care ne găsim acum pe terenul școlar să i-se pună un capăt.

Și asta cât mai curând!

Pentru jubileul Propagandei.

Săptămâna trecută s'a trimis preoțimei arhidiecezane, în legătură cu sărbătoarea Rusaliilor și cu jubileul tricentenar al Propagandei din Roma, o frumoasă pastorală a pâr. mitropolit Vasile, din care reținem următoarele:

... Efectele produse prin pogorirea Spiritului Sfânt ne prezintă noue și noue minuni în economia mântuirii noastre. Precum la crearea toate s'au făcut prin cuvântul Tatălui, iară în răscumpărare Fiul a înnoit firea omenească, așa și prin lucrarea Spiritului Sfânt s'a produs o schimbare tainică în învățecii Domnului, și schimbarea spirituală se continuă și se va continua în oameni prin lucrarea Spiritului Sfânt până la capetul lumii.

Ne este destul de cunoscut din sf. Scriptură, că apostolii înainte de pogorirea Spiritului Sfânt erau preocupați de prejudițiile poporului iudevesc și nu puteau cuprinde sublima învățatură a Domnului Hristos. Luminăți însă de Spiritul Sfânt cuprind și predică aceeași învățatură în toată lumea... Aceia, cari mai înainte stau cu ușile încuiate de frica Iudeilor (Ioan 20, 19), îndrăsnesc să predice pe Isus Hristos înaintea tuturor; iară acelora, cari le opreau predicarea, le răspund cu rezoluție bărbătească, că se cade a asculta mai mult de Dumnezeu decât de oameni. Aceia, cari abia cumoșteau hotarele înguste ale Palestinei, întăriți de Spiritul Sfânt merg în toată lumea, ca să predice evanghelia la toată făptura. Oameni neînvațați și pescari simpli devin apostolii și învățătorii tuturor neamurilor; dupăcum foarte frumos se exprimă biserica în troparul sărbătorii: „Bine ești cuvântat Hristoase Dumnezeu nostru, ceta ce preînțelepți pe pescari ai

☐ ☐ Folța „Unirii“. ☐ ☐

Adevărata pace.

Cuvântul Papei către congresul euharistic.

In cadrele unei audiențe solemne aranjate în curtea Belvedere, la care au participat circa 30,000 congresiști, sf. Părinte al Romei, prizonierul Vaticanului, a găsit modalitatea de-a putea lua contact cu mulțimea. În fața întregului corp diplomatic, a Cardinalilor și prelaților sosiți în număr foarte mare, Piu al XI-lea a rostit, după cuvintele de omagiu spuse de Card. Vannutelli, liber următorul discurs, în limba italiană:

Fie lăudat Isus Hristos! Fie lăudat și preamărit în veci preasfântul și dumnezeescul sacrament al euharistiei! Fie lăudată și preamărită în veci Inima lui Isus în acest preasfânt sacrament!

Foarte nimerit ați amintit, Eminentissime dle Cardinal protector, faptul bine cunoscut, că după o serie de întreruperi impuse de războiu, prin oribila năpastă de sânge, de foc și de lacrimi, care s'a vărsat asupra bieteii omenimi, acest al 26-lea congres euharistic este acela, care redeschide seria întreruptă.

Tot ce începe, tot ce reîncepe are ceva deosebit de solemn, deosebit de mare și de promițător; de aceea ni-se pare, și desigur nu ne înșălăm, că în această împrejurare putem

vedea un lucru vrednic de atențiunea noastră și plin de multe făgăduințe din cele mai mărețe.

Căci, într'adevăr, dela data acestui congres, dela această redeschidere a seriei mari și glorioase de congrese euharistice, trebuie să înceapă, după părerea mea, și — cu ajutorul lui Dumnezeu, prin bunătatea și mila nemărginită a Inimei euharistice a lui Isus —, va și începe aceea împăciuire, care este prima condiție indispensabilă a oricărei refaceri sociale; de aici trebuie să pornească și să progreseze acea regenerare, care stă în revenirea societății la Isus Hristos și alui Isus Hristos în mijlocul societății umane. În această regenerare rezidă însăși esența și substanța solidă și adevărată a oricărei refaceri și reconsolidări de altă natură.

Superbia spiritului omenesc a relegat pe Isus în tabernaculele solitare, departe de societate, și căutarea înfrigurată și exclusivă a bunurilor pământești a înverșunat sufletele oamenilor și i-a făcut dușmani între sine. Iată eum s'a produs înstrăinarea lui Isus, îndepărtându-se pacea din mijlocul omenimei.

Remediul acestei stări bolnave este sacramentul euharistiei și adorarea solemnă a acestui sacrament. Numai prin cultul acestui sacrament vor deveni sufletele de nou civilizate și omenesci, și numai prin acest sacrament se vor găsi eu toții la aceleași masă, simțindu-se într'adevăr ca frați.

Această pace, pe care o caută lumea întreagă și care n'a fost încă aflată, ni-o poate a-

duce numai Isus, în acest sacrament. Voi sunteți adevărata pace, voi cari ați venit din toate părțile lumii, din toate țările, asupra cărora s'a năpustit până ieri groaznicul războiu. Voi ați venit cu toții, uitând trecutul și aducându-vă aminte singur de legăturile cari vă unesc în credința și iubirea lui Isus Hristos.

Iubitele mele fiice din „Federația internațională a femeilor catolice“ ne-au și dat în această privință o pildă din cele mai grăitoare, fiind femeile totdeauna cele dintâi, atât la sicriu cât și la cruce.

Voi le-ați urmat într'o masă impunătoare la această Romă, care este patria tuturor sufletelor creștine. Fiți bineveniți în casa Tatălui, în casa păcii. Voi ați chemat pe Dumnezeu din adâncul tabernaculelor și el vine la voi. Deschideți-i largi porțile voastre, deschideți-i largi porțile patriei voastre. Pretutindeni unde se celebrează și unde se va celebra un congres euharistic, Isus va relăsa și își va relua locul ce-i compete în societatea umană.

Sf. Părinte a insistat apoi în cuvinte deosebit de avântate asupra împrejurării, că acest congres se deschide în luna dedicată Preasfintei Fecioare a lui Maiu și în ziua Înălțării Domnului, arătând de câtă fericire vor putea fi părtași congresiștii, cari vor avea marea onoare de-a face dealungul străzilor Romei cortegiul grupei mărețe alui Isus și a Mariei, dându-le de încheiere binecuvântarea papală.

arătat, trimițându-le lor pe Spiritul cel Sfânt și printru înșii lumea ai vânat, iubitorule de oameni, mărire ție!...

Acelaș Spirit Sfânt, care a insuflat și luminat pe apostoli luminează și întărește cu darurile sale și pe succesorii apostolilor întru împlinirea poruncii primite dela Domnul Hristos de a merge și de a învăța toate popoarele, botezându-i în numele Tatălui și al Fiului și al sf. Spirit... Atari oameni luminați de Spiritul Sfânt, cari să meargă să predice evanghelia înfruntând cele mai mari piedeci și expunându-se la persecuțiuni cumplite, la batjocuri și chinuri crâncene, și chiar la moarte, atari oameni s'au aflat cu miile și zecile de mii și se află și astăzi. Ei sunt misionarii și apostolii religiei creștine; la activitatea lor se potrivește cuvintele psalmistului: „In tot pământul a ieșit vestirea lor și la marginile lumii cuvintele lor“. Prin împreună lucrarea lor s'a săvârșit lățirea uimitoare a creștinismului la toate neamurile și a pătruns în toate clasele sociale lumina evangheliei, care luminează singură este în stare a servi de călăuză oamenilor întru împlinirea chemării, ce o au nu numai ca particulari, ci și ca membri ai organismului social.

Spre a organiza și a da nou avânt la propagarea religiei celei adevărate, Papa Gregoriu XV, ca părinte și cap văzut al bisericii lui Isus Hristos, a înființat la Roma s. Congregațiune de Propaganda Fide prin constituțiunea „Inscrutabili divinae Providentiae arcano“ din 22 Iunie 1622. Această s. Congregațiune are merite incontestabile și neperitoare prin răspândirea luminei, credinței și a civilizațiunii adevărate până și la popoarele cele mai sălbatice. Se cuvine așadar, ca aniversarea de 300 ani să o serbeze cu demnitate biserica întreagă... Se știe apoi, că aceasta s. Congregațiune a avut sub îngrijirea și scutul său binefăcător și biserica română unită dela începutul ei până în 1917, când a trecut sub sacra Congregațiune pro Ecclesia orientali, înființată de fericitul Pontifex Benedict XV. La aceea s. Congregație am solicitat și aflat îndrumări, ajutor și mângâiere în decurs de peste 200 ani în luptele grele, ce-a trebuit să le purtăm pentru consolidarea sfintei Uniri și pentru dezvoltarea și menținerea cu caracter gr.-cat. român a instituțiilor noastre culturale.

În colegiul s. Congregațiunii pentru propagarea credinței fondat de papa Urban VIII la 1627 și-au primit educațiunea, începând cu G. Maior și S. Caliani, primii profesori ai școlilor din Blaj, o serie lungă de bărbați pii și învățați, cari au împlinit măreața misiune de apostoli ai credinței adevărate și ai culturii religioase și naționale în mijlocul poporului nostru...

Revistă bisericească.

Dupăcum aflăm din loc competent, consacrară p. episcop Alexandru al Lugojului s'a fixat pe ziua de 18 Iunie, Dumineca a doua după Rusalii. Ziua instalării se va hotărî mai târziu.

Congresul euharistic internațional din Roma este socotit de lumea întreagă ca o vrednică continuare a eforturilor dela Genova pentru refacerea ordinii sociale zăruncinate în temelile sale. De aceea nime nu se va mira aflând, că credincioșii bisericii romane găsesc împreună cu capul acestei bisericii, că principiile veșniciei înțelepciunii dumnezeiești lansate și eu prilejul acestui congres, ne apropie neasămănat mai mult de adevărata pace a lumii, decât discuțiile și hotărârile dela Genova ori de aiurea. Pentru această deosebită importanță

vom publica — din lipsă de spațiu abia în numărul viitor — un raport mai lung asupra înălțătoarelor serbări din Roma zilelor de 24—9 Maiu. În numărul de azi dăm în „Foiță“ minunata vorbire a Papei Piu al XI-lea.

Din prilejul aniversării tricentenare a s. Congregații de „Propaganda Fide“, P. V. Ordinariat de Lugoj a dispus ca toți preoții să predice în ziua de Rusalii despre binefacerile hărăzite lumii întregi și în special neamului nostru prin aceasta s. Congregațiune, îndemnând pe credincioși să se roage pentru unirea bisericilor „într'o singură turmă, cu un singur păstor“. În scopul acesta publică și o rugăciune provăzută cu indulgențe. Seara se va oficia sfântul Paraclis împreună cu Doxologia cea mare. Colecta tasului din cele 2 zile de Rusalii se va folosi pentru sprijinirea scopurilor Congregației jubilar.

Acelaș jubileu al Propagandei a îndemnat P. V. Ordinariat de Oradea-mare să dispună un triduum de rugăciune împreună cu indulgență plenară pe zilele de 1—3 Iunie c., care se va sfârși cu binecuvântarea papală, pe care fiecare preot va putea-o împărtăși credincioșilor săi. De asemenea se dispune și rezervarea tasului din a doua zi de Rusalii pentru scopurile Propagandei. Un triduum similar s'a dispus și din partea arhiepiscopiei romano-catolice din București. În capitală el se va ținea cu deosebită solemnitate, cu predici în limba română, franceză, germană și maghiară.

În pastorală dată de p. mitropolit Vasile în legătură cu jubileul Propagandei, din care reproducem o parte la alt loc, se dispune ca în ziua de Rusalii să se citească în toate bisericile parohiale pastorală trimisă, făcându-se și rugăciuni pentru lățirea credinței și înflorirea bisericii. Pe zilele de Joi, Vineri și Sâmbătă după Rusalii se publică apoi între condițiile obișnuite (cercetarea bisericii, rugăciuni, elemozină și primirea sacramentelor penitenței și euharistiei) indulgențele învoite de sf. Părinte al Romei, facultându-se preoții bisericilor unde se fac atari acte de pietate, să poată împărtăși poporului binecuvântarea papală.

I. Preasfințitul mitropolit Vasile va sfinți în 23 Iulie c. noua biserică din Bucurdea vinoasă (protopopiatul Alba-Iulia), făcând apoi vizitație canonică în mai multe parohii din acest protopopiat. În 30 Iulie va fi liturghie arhierescă în biserica din Alba-Iulia.

În legătură cu audiența dlui I. C. Brătianu la sf. Părinte al Romei, „Katholische Kirchenzeitung“ din Salzburg scrie următoarele: „În 28 Aprilie sf. Părinte a primit pe d. Brătianu, prim-ministrul român, în audiență privată, împreună cu ministrul român. Convorbirea, ținută în termeni deosebit de cordiali, a durat o jumătate de oră; a urmat apoi o convorbire tot atât de lungă cu Cardinalul Gasparri. Nu este greu de ghicit, că tema acestor convorbiri e chestia dificilă și puțin lămurită a raporturilor dintre stat și biserică în România“.

Dupăcum era de prevăzută, congresul preoțesc al bisericii ortodoxe române anunțat pe ziua de 31 Maiu s'a amânat sine die, s'au cum se spune: „pentru o dată, ce se va fixa ulterior“... pentru ca apoi de nou să se amâne. În schimb „Monitorul oficial“ publică convocarea „Consistorului superior bisericesc“ pe ziua de 6 Iunie c.

În locul Monsignerului Cherubini, sf. Scaun al Romei a numit de Nunțiu apostolic la Belgrad pe Mgr. Pelegrinetti, care însoțise pe actualul Papa în misiunea ce-a avut în Polonia.

În toamna acestui an se va deschide în Köln, la inițiativa Cardinalului Schulte de acolo, un institut catolic de filosofie, în care se va munci în spiritul marilor gânditori catolici sf. Albert cel mare și sf. Toma de Aquino. Lucrările pentru deschiderea acestui important institut s'au pornit încă din 29 Iunie 1921, cu binecuvântarea Papei de atunci, Benedict al XV-lea.

În Nr. 1—2 (1—31 Aprilie) al revistei bucureștene „Noua Revistă bisericească“, apărută abia zilele acestea, se anunță cu sgomot pentru numărul viitor (la toamnă?) următorul articol: „Activitatea uniților în București și vechiul regat“. — Așteptăm!

Știri mărunte.

Personale. P. V. Ordinariat arhidiecezan a numit pe p. Ștefan Roșianu, profesor al academiei teologice, de president al Reuniunii arhidiecezane de misiuni, în locul p. Dr. Alexandru Nicolescu, episcopul Lugojului.

— Acelaș a numit de protopopi pe vice-protopopii Enea Pop Bota al Ludoșului, Ieronim Dănilă al Cătinei și Ioan Simu al Sebeșului, iar de viceprotopopi onorari pe următorii: Amos Frâncu (Benic), Nicolae Galea (Inoc), Vasile Hopârtean (Gădălin), Augustin Nilca (Săbad), Demetriu Murășan (Chechiș) și Petru Suci (Teiuș).

Concurs. P. V. Ordinariat de Gherla publică, cu terminul de 31 Iulie c. și pe lângă condițiile obișnuite, concurs la parohia Iva-mare.

Căsătoria dela Belgrad s'a fixat definitiv pe ziua de Joi, 8 Iunie c. În vederea acestei căsătorii principesa Mărioara și întreaga noastră familie domnitoare vor sosi la Belgrad în 6 Iunie pentru a putea fi de față la sosirea trimișilor tuturor curților domnitoare și a tuturor țărilor, cari au legături diplomatice cu Iugo-Slavia, care își cunună domnitorul. Din prilejul acestei cununii se va da, atât în Iugo-Slavia cât și la noi, amnestie generală tuturor delicvenților politici, suprimându-se astfel și rușinea din jurul așa numitului proces al comuniștilor, care ducează mai bine de trei luni de zile. Suveranii noștri se vor întoarce în țară în 11 Iunie.

Congresul profesorilor universitari. În zilele de 4—6 Iunie se va ținea la Cernăuți congresul „Asociației generale a profesorilor universitari din România“. Cu acest prilej se va face o excursie de studiu la Rădăuți, Suceava și mănăstirea Putna, tot atâtea comori de artă, cari amintesc vremile de glorie ale Moldovei. Congresul și excursiunile se organizează sub conducerea dlui profesor universitar I. Nistor, ministrul Bucovinei.

Locale. Măine, Dumineca Rusaliiilor, va predica în catedrală p. mitropolit Vasile, care va celebra și liturghia arhierescă, urmând ca acelaș lucru să-l facă Luni, a doua zi de Rusalii, în biserica parohială.

— Un grup de peste 60 de eleve ale liceului nostru au făcut săptămâna trecută o frumoasă excursie școlară sub conducerea profesorilor Alexandru Lupeanu, Maria Nemeș, Ioan Brândieș și Octavian Pop. Au cercetat cu acest prilej Turda, Abrudul, Zlatna și Alba-Iulia, fiind primite pretutindeni cu multă căldură și ospitalitate.

— Din prilejul aniversării tricentenare a s. Congregații de Propaganda Fide din Roma, școlile noastre vor aranja Luni, a doua zi de Rusalii, o serbare comemorativă în sala de gimnastică a liceului. Începutul după sf. liturghie.

— Luni, a doua zi de Rusalii, va fi în grădina din Veza o petrecere de vară, aranjată de Reuniunea pompierilor voluntari din Blaj.

Fabrica de bere Bürger din Târgul-Murâș aduce la cunoștința On. public, că începând cu prima zi de Rusalii, pune în vânzare — până va avea în depozit — atât cu paharul, cât și în sticle originale **BERE IMPERATOR albă**, tare, de prima calitate, fabricată după metod englez. Se poate avea în orice prăvălie și restaurant mai bun.

Vacanța dlui N. Iorga. Incheind cursurile sale dela universitatea din București, d. N. Iorga a plecat Sâmbăta trecută la Paris pentru a ține timp de o lună cursuri la Sorbona despre istoria poporului român. Dela 1 Iulie până la 1 August, d. Iorga va ține cursurile de vară la Vălenii-de-munte, conducând întreaga universitatea populară de acolo. In luna August va întreprinde apoi o călătorie în Ardeal pentru a se face aici apostolul armoniei și înfrățirii naționale atât de necesare pentru dezvoltarea normală a țării întregite. Ca totdeauna, vacanța neobositului profesor va fi deci și anul acesta o muncă continuă, căreia îi dorim din tot sufletul roadă bogată.

Deschiderea sanatorului din Geoagi. Sub direcțiunea dlui Dr. Eugen Rusu s'a deschis în 15 Maiu c. minunatul sanator de tuberculoși din Geoagiul de jos (jud. Hunedoara). Se primese în el numai bolnavi de tuberculoză pulmonară incipientă, bărbați și femei. Informațiuni se pot cere dela direcțiunea sanatorului. În legătură amintim, că M. S. Regina Maria a făcut zilele trecute un nou și foarte călduros apel pentru contribuiri în favorul acestor bolnavi. In toată țara se colectează în zilele de Rusalii în scopul acesta. **La noi în Blaj vor colecta elevele școlilor noastre și suntem siguri, că nu vor umbla fără rezultat.**

Dela Academia română. Miercuri în 31 Maiu a făcut d. I. Lupaș o comunicare despre: »Desbinarea bisericească a Românilor ardeleni în lumina documentelor istorice din I-a jumătate a secolului XVIII«.

— Joi, în 1 Iunie s'a ținut o *ședință solemnă*, în care d. I. Bianu a făcut comemorarea donatorilor defuncți ai Academiei. A doua ședință solemnă pentru decernarea premiilor se ține azi în 3 Iunie.

— **Marele premiu Nasturel** de 5000 Lei se va da anul acesta dlui Silviu Dragomir pentru vol. I. din »Istoria desrobirii religioase a Românilor din Ardeal«.

»**Societatea Orfanilor de Război**« își ține anul acesta congresul său la Iași în zilele de 25—6 Iunie. Toate regiunile acestei importante societăți vor raporta cu acest prilej asupra activității desfășurate în ultimul an de gestiune și congresul, la care se invită toți membrii fondatori activi și aderenți, va căuta să găsească noue și noue resurse pentru asistența cât mai eficace a orfanilor de război din țara întreagă.

Aduânarea generală a Asociațiunii din Sibiu se va ține anul acesta în Timișoara în ziua de 15/28 August. Dacă conducerea Asociațiunii a fixat această zi pentru serbările sale anuale, se vede, că are informații autentice, că încoronarea, anunțată tot pe 15/28 August, va fi cu siguranță de nou amânată.

Mulțumită publică. Direcțiunea liceului de băieți din Blaj ține să mulțumească și pe această cale tuturor, cari din prilejul »balului filantropic« din 12 Februarie au contribuit la sporirea »Fondului pentru elevii bolnavi«. Contribuiri au făcut următorii: Dr. E. Tatar 200 Lei; I. Br. Hodoș 105 Lei; mitropolitul Dr. V. Suci și I. Cristescu câte 100 Lei; Dr. E. Solomon, Librăria sem., I. Schiller și D. Golumbovici câte 85 Lei; I. Maior, E. Nicola, S. Handrea, D. Trifan câte 70 Lei; Dr. A. Boteiu,

Dr. I. Băltariu câte 65 Lei; I. Grințescu, N. N. și X. Y. câte 60 Lei; L. Maior, 55 Lei; Dr. O. Furnea, Dr. P. Groza, A. Maior, V. Busoiu, și A. G. câte 50 Lei; I. Căstea, V. Muntean și I. Mihu câte 45 Lei; dr. M. Nemeș, I. Ciufudean și A. Berian câte 40 Lei; T. German, Șt. Puia, P. Veszely, Dr. A. Măcelar, V. Oltean, C. Schieszl, A. P. Păcurariu, Dr. Friedmann și L. Sinberger câte 35 Lei; Șt. Nyerges, I. Mărginean, Fam. Daniel, N. Opriș, I. Boeriu, G. Simon, V. Ștefănescu, I. Moldovan, M. Blaga, A. Leahu și dna Trencsenyi câte 30 Lei; I. Georgescu, I. Mărginean, O. Modorcea, A. Stupariu, Fam. Moldovan, I. Schneider, I. Hossu, E. Oltean, V. Hopârtean și L. Maior câte 25 Lei; X. Y. 22 Lei; I. Stoia, G. Maior, I. Roman, A. Sestraș, A. Popa, Gh. Mărcuțiu, E. Câmpean, Șt. Dragoș sen. A. Ienășel, Șt. Pop, Dr. I. Pop, A. Comșa, F. Kampf, I. Pușcaș, Fam. Blaga, A. Nyerges, T. Popa, Gr. Pădurean, N. Cordescu, E. Hopârtean și Dr. Denghel câte 20 Lei; dna Dr. Rațiu, L. Puia, I. Vereș, Eiscovicu, C. Barna, R. Rîțiu, A. Ciungan, V. Naftali, D. Braica, F. Laghiu, V. Suci, O. Măcelar, dna Schwartz, dna Vezan, C. Pongracz, Fl. Domșa și dna Stan câte 15 Lei; N. Baeiu, A. Gruța, V. Iozon, E. Manu, dna Z. Moldovan, S. Moldovan, A. C. Domșa, G. Marele, I. Brânzeu, dna Eiscovicu, D. Eiscovicu, S. Gîzdavu și M. Bonai câte 10 Lei; A. Simu, dna Beneche și N. N. câte 750 Lei; V. Pușcaș, D. Barna, V. Moldovan, I. Herșlinger, E. Hadházy, V. Petri, Dr. I. Florian, V. Pop, G. Tecșa, I. Br. Micu, G. Masca, Sinberger, D. Muntean, I. I. Drăgoiu, I. Ilieș, A. Aron, Zinveliu, V. Săbădeanu, E. Barna, O. Pop și Șt. Blaș câte 5 Lei.

† **Matei Pop**, protopop onorar și paroh în Ocna-Dejului (eparhia Gherlei), s'a stins la 28 Maiu în anul 70 al vieții și 41 al preoției sale cinștite. Dl. Iosif Pop, profesorul liceului nostru de băieți, căruia îi transmitem și pe această cale condoleanțele noastre, jlește într'ânsul pe tatăl său. La înmormântare a participat satul întreg și multă lume din Gherla și Dej. Fie-i partea cu dreptii!

† **Andrei Pop**, protopop onorar și profesor de religione la liceul »Gh. Șincai« din Baia-mare, s'a stins în 23 Maiu în anul 61 al vieții și 35 al preoției. Afară de număreasele sale rudenii, îl jlește întreaga Baia-mare, care a ținut să-i dea la înmormântare o frumoasă dovadă a iubirii și respectului său. Odihnească în pace!

Telefonul Unirii.

»Albina« București. Neîntind chiar de loc încântat de felul cum se »măzgălesc« în coloanele Dv. și oameni foarte curați, redactorul acestui organ ține să fixeze în legătură cu o insinuantă notiță a Dvoastră, că nu s'a »așteptat« nicidecum să-i »zugrăviți« silueta. Vă roagă chiar să binevoiți a-l cruța de onoarea unei atari atențiuni, rezervându-Vă spiritele pentru fețe bisericești mai... simandicoase.

B. Cluj. Da, am avut și noi »plăcerea« de-a citi strașnicele articole (trei într'un singur număr!) din revista »Învățătorul«. Domnii sunt pur și simplu grozavi și dacă ne gândim, că pregătirea de care dispun și pe temeiul căreia se cred în drept a vorbi dela înălțimi atât de olimpice, e destul de puțină, ne vine în minte băiatul de școală, care pentru a părea grozav și-a turnat pe cap căciula moșului său, ajungând astfel pur și simplu ridicol. Căci, dacă dd. învățători dela numita revistă n'au

dreptate când spun, că luptele noastre românești din trecut împotriva stăpânirii maghiare ar fi avut un sprijin deosebit în corpul nostru învățătoresc, pentru că toată lumea cunoaște atitudinea binișor dubioasă din timpul din urmă a foarte multor membrii ai acestui corp, apoi sunt cu totul greșiți, când găsesc, că a lupta pentru școala confesională ar fi o atitudine, nici mai mult, nici mai puțin, decât... medievală. — Și când te gândești, că dd. aceștia au ajuns să îndrume învățământul nostru primar!

»Viața«. Hălăucești. Fiind abonamentul »Unirii« greșit indicat în recomandarea tipărită pe coperta revistei Dv., Vă rugăm a face, în interesul cititorilor, corectura cuvenită.

D. Valea-lungă. Am dispus ca numerii — lipsă de pe anul c. să Vi-se trimită. Cât privește pe cei din 1919 Vă rugăm să ne scrieți cari Vă lipsesc, fiindcă eventual Vă putem satisface.

S. Sângeorgiu. Când ne mai scrieți, Vă rugăm să nu trimiteți aceeași corespondență și altui organ.

P. Ohereluș. Pentru corespondențe de felul celei trimise nu avem loc. Cereți aiurea.

„KRISTÁLY“ — Spălătorie chimică
CLUJ.

Văpsește și curăță

In Blaj e reprezentat prin

Traian Novac,
comerciant.

Pentru zidirea bisericii gr.-catolice
române din Bărbant se publică prin
aceasta

CONCURS

care se va ține în Cancelaria oficiului
parohial din Bărbant la 18 c. Iunie 1922
(a doua Duminică după Rusalii).

Planul de zidire și condițiile pentru
darea în întreprindere se pot studia la
numitul oficiu.

Bărbant, 29 Maiu 1922.

(17) 1-2

Oficiul parohial gr.-cat.

A v i z.

1 garnitură frumoasă de salon, 1
gramofon mare cu 30 place, 1 cimbălă
și unelte diferite de măsur sunt de
vândut în Blaj, strada Samoilă Vulcan 67.

(15) 2-3.

Cereți pretutindeni »Unirea«!

Semnați! Semnați!

— Acții —

la Societatea de editură

Sfânta Unire

|| Cea mai importantă
mișcare a vieții no-
|| stre bisericești. ||

Ultimul termen de subscriere:

□ 15 August 1922 □

Cum se vindecă Reumatismu
și Gutta

este o broșură foarte intere-
santă și instructivă. Acolo
veți găsi arătat pe larg toate bo-
lele cum ar fi: reumatismul,
gutta, artrita, durerile de șale,
durerile de picioare, migrena,
dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de
piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare.
Această broșură se trimite la cerere, în mod
gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim
în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această
broșură, prin o cartă postală adresată la
FARMACIA VOREL din Piatra-N.
Moldova

(13) 10-28